

prima instanță: D. Gherman(Judecătoria Soroca)

instanța de apel: Al.Gheorghieș, A. Toderaș, A. Albu (Curtea de Apel Bălți)

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Ala Cobăneanu,

Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de Leșan Mihail, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Leșan Mihail împotriva Luciei Leșan cu privire la împărțirea proprietății în devălmășie a soților, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Leșan Mihail și menținută hotărîrea Judecătoriei Soroca din 16 august 2016,

c o n s t a t ă

La 04 noiembrie 2014 Leșan Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Leșan cu privire la împărțirea proprietății în devălmășie a soților.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 12.01.1991 a înregistrat căsătoria cu Leșan Lucia, din căsătoria au un copil care a atins vîrsta majoratului. Au convețuit împreună pînă în anul 2012. Pe parcursul au construit casa de locuit cu toate acareturile auxiliare, drept dovadă servind extrasul din registrul bunurilor imobile.

Solicită împărțirea averii proprietate comune în devălmășie, prin atribuirea lui a ½ parte din bunul imobil situat în or. Soroca, str. Gospodarilor nr. 12, nr. cadastral 7801114.318 și ½ parte din terenul aferent imobilului, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Soroca din 16 august 2016 acțiunea a fost respinsă. S-a încasat de la Leșan Mihail în beneficiul Luciei Leșan cheltuieli de judecată cu titlu de asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

Leșan Mihail a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea acesteia și emiterea unei noi hotărîri prin care a admite acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2017 a fost respins apelul declarat de Leșan Mihail și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 01 septembrie 2017 Leșan Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri privind admiterea acțiunii.

În motivarea recursul a indicat aplicarea eronată a legii și aprecierea eronată a probelor administrate.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform avizului de recepție, copia decizia instanței de apel a fost recepționată de către apelant la data de 11.07.2017 . Prin urmare, recursul declarat la 01.09.2017 este depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanță de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă că Leșan Mihail s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune prin care a solicitat împărțirea proprietății în devălmășie a soților, prin atribuirea lui a 1/2 cota-parte din casa de locuit situată or. Soroca, str. Gospodarilor 12, precum și a 1/2 cotă-parte din terenul aferent imobilului.

În acest sens, reclamantul invocă că după desfacerea căsătoriei în anul 1999 prin hotărârea judecătorească, dînsul cu soția au continuat să convețuiască împreună pînă în anul 2012, înregistrînd divorțul la Oficiul Stare civilă în anul 2014.

Materialele dosarului atestă că căsătoria între Leșan Mihail și Petcu Lucia a fost înregistrată la data de 12.01.1991 la OCS Soroca.

La data de 04.12.2014 de către Oficiul Stare Civilă Soroca a fost întocmit actul de divorț nr.315 pe numele lui Leșan Mihail și Leșan Lucia, act înregistrat în temeiul hotărîrii cu privire la desfacerea căsătoriei a Judecătoriei Soroca din 27.07.1999.

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, Leșan Lucia a dobîndit dreptul de proprietate asupra bunului imobil – teren pentru construcții cu nr. cadastral 7801114.318, situat în or. Soroca, str. Gospodarilor nr. 12, în temeiul titlului de autentificare a deținătorului de teren, la 02.02.2005 înregistrînd dreptul de proprietate.

La fel, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, bunul imobil are următoarea componență:

- construcția cu nr. cadastral 7801114.318.01 și anume o casă de locuit, cu suprafața totală de 107 m.p., anul edificării 2002
- construcția cu nr. cadastral 7801114.318.02 și anume un garaj cu beci, avînd suprafața totală de 22,2 m. p. , anul edificării 2000;
- construcția cu nr. cadastral 7801114.318.03 și anume un serai cu beci, avînd suprafața totală de 27,7 m. p., anul edificării 1998.

Leșan Mihail a solicitat împărțirea bunului imobil, a casei de locuit și terenului aferent, menționînd că ar fi fost construit de ei ambii în timpul conviețuirii lor împreună pînă în anul 2012, invocînd în acest sens prevederile art. 20,25,26 Codul Familiei.

Prima instanță, fiind investită cu judecare pricinii a respins acțiunea, reținînd în acest sens prevederile art. 39 alin (1) Codul Familiei, în redacție Legii nr. 1316 din 26 octombrie 2000. La baza concluziilor sale, instanța de fond a menționat că bunul imobil solicitat de reclamant de a fi partajat, a fost înregistrat la OCT Soroca la data de 02.02.2005, adică cînd soții Leșan nu se mai aflau în căsătorie, considerînd căsătoria desfăcută din data de 27 iulie 1999 în baza hotărîrii Judecătoriei Soroca.

Judecând apelul declarat de Leșan Mihail, instanța de apel a considerat întemeiată hotărîrea primei instanțe, invocînd la baza concluziilor sale aceleași prevederi legale.

Instanța de recurs constată, însă, că la o astfel de concluzie instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns fără a da o rezolvare a cauzei pe baza temeiurilor de fapt invocate în acțiune în raport cu regulile și legislația în vigoare ce guvernează litigiul apărut.

În conformitate cu art. 25 alin. (1) Codul Familiei, împărțirea proprietății în devălmășie a soților poate fi făcută atît în timpul căsătoriei, cît și după desfacerea ei, la cererea oricărui dintre soți.

Conform art. 39 alin. (1) Codul Familiei în redacția Legii nr. 1316 din 26.10.2000, în cazul desfacerii căsătoriei la organul de stare civilă, aceasta încetează din ziua înregistrării divorțului, iar în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească – din ziua cînd hotărîrea instanței judecătorești a rămas definitivă.

Conform art. 40 Codul Familiei în redacția Legii din 26.12.1969, căsătoria se consideră încetată din momentul înregistrării desfacerii căsătoriei la organele de înregistrare a actelor de stare civilă.

Instanța de recurs invocă că pentru emiterea soluției și respingerea acțiunii, instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat prevederile Codului Familiei al RM în redacția Legii nr. 1316 din 26.10.2000, stabilind momentul desfacerii căsătoriei – 27 iulie 1999 în baza hotărîrii Judecătoriei Soroca.

Totodată, este incontestabil că situația juridică a apărut în anul 1999, la data adoptării hotărîrii Judecătoriei Soroca din 12.07.1999, situație care, însă, cade sub imperiul legii vechi - Codul Familiei în redacția Legii din 26.12.1969.

Astfel, este elocvent faptul că la data adoptării hotărîrii Judecătoriei Soroca din 12.07.1999, erau aplicabile prevederile art. 40 din Codul Familiei, în redacția din 26.12.1969.

Or, conform art. 6 Cod Civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

(2) Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

În concluzie, instanța de recurs reține că ambele instanțe nu au ținut cont de faptul că momentul desfacerii căsătoriei se consideră realizat conform legii aplicabile la data apariției situației juridice ce s-a produs în anul 1999. Or, Efectele produse în timp ale unei situații juridice vor fi cele stabilite de legea în vigoare la data cînd se realizează fiecare efect în parte.

Astfel, instanța de recurs menționează că instanțele urmau să aprecieze care este legea aplicabilă situației conflictuale pentru a constata momentul desfacerii căsătoriei și în dependență de aceasta să stabilească dacă bunul imobil propus spre partajare este supus regimului proprietății în devălmășie.

Totodată, instanța de recurs menționează că în sarcina instanței de apel, în conformitate cu art. 373 CPC, revine obligația verificării circumstanțelor și

raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, și în final să le expună în decizia sa.

Instanța de recurs constată că contrar prevederilor art. 373 alin. (1) CPC, instanța de apel nu a verificat, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt.

Din considerentele menționate și avînd în vedere că eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. c), 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

### d e c i d e

Se admite recursul declarat de Leșan Mihail.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Leșan Mihail împotriva Luciei Leșan cu privire la împărțirea proprietății în devălmășie a soților, cu restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru